

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. XXXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

æternaliter; sed si cogitata quis facere decreuerit
& quæ fecit corrigere noluerit, quæ sunt mortalia
peccata, & tertia & quarta generatio.

*Per quid probatur, quod primus motus non puniatur
æternaliter.*

*Ibid. Hiero.
ad cap. 18. E-
zech. paulo
inferius.
Genes. 9. d
Ibid. paulo
inferius.*

Ad probandum vero, ut ait Hieron. quod pri-
mus pulsus cogitationis nõ puniatur æternaliter
à Deo, illud de genes. afferendum est. Cham. n. pec-
cavit, irridens nuditatem patris: & sententiam nõ
ipse, sed filius eius Chanaam accepit: Maledictus
Chanas, seruus erit fratrum suorum. Quæ enim iu-
stitia est, ut pater peccauerit, & filius punitus sit:
Sed in mysterio illud dictum est.

QUÆ DE PECCATO ANIMADVER-
tenda sint.

DISTINCT. XXXIV.

*De peccato
actuali secū-
dū eius cau-
salitatem.*

POST prædicta, de peccato actuali diligenti in-
dagine quædam consideranda sunt, scilicet, quæ
fuerit origo & causa primi peccati: utrum res bo-
na, an res mala: Postea, in qua re sit peccatum. De-
inde, quid sit peccatum, & quot modis fiat, & de
differentia ipsorum peccatorum.

Quæ fuit origo, & causa peccati primæ.

Causa & origo prima peccati res bona exitit:
quæ ante primum peccatum non erat aliquid mali
vnde oriretur. Cum n. originē & causā habuit, aut
ex bono, aut ex malo habuit. Sed malum ante nõ
erat: ex bono ergo ortum est. Prius n. in angelo or-
tū est peccatum, & postea in homine. Et quod erat
angelus, nisi bona natura Dei? Nõ ex Deo ortū est
malum quod fuit in angelo: non ex alio quam ex an-
gelo: ex bono ergo ortū est. Vnde Aug. in responsio-
nibus. contra Iulianum hæreticum, qui dixerat, Si
ex natura peccatū est, tūc mala est natura ait. Quæ-
so ut si pōt, respondeat. Manifestū est ex volunta-
te mala, tanquam ex arbore mala, fieri oīa opera
mala,

*Aug. id ha-
bet in 2. lib.
de nupt. &
concupisc.
ad Valer. ca.
28. ad mediū
in tom. 7.*

mala, tanquam fructus malos: sed ipsam malam voluntatem unde dicit exortam, nisi ex bono? Si enim ex angelo: quid est angelus, nisi bonum opus Dei? Si ex homine: quid erat ipse homo, nisi bonum opus Dei? Immo quid erant hæc duo antequam in eis oriretur mala voluntas, nisi bonum opus Dei, & bona & laudanda natura? Ergo ex bono oritur malum, nec fuit unde oriri posset nisi ex bono. Dico ergo, quia voluntatem malam nullum malum præcessit, sed ex bono originem habuit. Hic aperte dicitur primam causam & originem mali, bonam fuisse naturam. Et nihilominus ostenditur cuius peccati fuerit causa, scilicet, malæ voluntatis.

Quod mala voluntas secundaria causa fuit malorum. C

Mala autem voluntas illa angeli & hominis, causa est etiam malorum subsequentium, scilicet malorum operum, & malorum voluntatum. Unde Aug. in Enc. Nequaquam dubitare debemus, rerum bonarum quæ ad nos pertinent, causam non esse nisi bonitatem Dei. Malorum vero, ab immutabili bono deficientem boni mutabilis voluntatem, primum angeli, postea hominis: hoc primum est creaturæ rationalis malum, id est, prima privatio boni. Ecce habes primam voluntatem boni mutabilis, id est, angeli & hominis deficientem ab immutabili bono. id est, Deo, causam esse malorum rerum ad nos pertinentium: quia causa est tam peccatorum, quam poenarum, quibus premitur humana natura. Prima ergo origo & causa peccati, bonum fuit: & secunda mali, quæ ortum est ex bono.

In qua re sit peccatum, an in bona an in mala: & dicitur, quia in bona tantum.

Ostensa origine mali, superest videre in qua re sit malum, scilicet, an in re bona, an in re mala? Qui recte acuteque sapit, non nisi in bono malum esse intelligit, id est, in natura bona. Malum enim est corruptio vel privatio boni: ubi autem bonum non est, non potest esse corruptio vel privatio boni. Peccatum ergo

*Cap. 23 in fine
tome 3.*

Cap. 24. continuo in Enchirid.

ergo non potest esse nisi in re bona. Sicut n. mor-

Cap. 11. in fi. ait Aug. in Enchirid.) sunt priuationes boni eius q
Ibidem pau- dicitur sanitas: ita animorum que cunq; sunt vitia
lo inferius. naturalium, sunt priuationes bonorum. Quid est
 n. aliud quod malum dicitur, nisi priuatio boni?

Ibid. cap. 12. bonum n. minui malum est: quauis quarumcuq;
ad princip. minuatur, necesse est vt aliqd remaneat, si adhuc
 natura est. Non n. consumi potest bonum quod est

Ibidem pau- natura, nisi & ipsa natura consumatur. Cum vero
lo inferius. corrumpitur, ideo malum est eius corruptio, quia
 ea qualicunq; priuat bono. Nam si nullo bono pri-
 uat, non nocet. Nocet autem: adimit ergo bonum.

Ibid. cap. 13. Quamdiu itaq; natura corrumpitur, inest ei bonu
in princip. quo priuetur. Ac per hoc, nullum est quod dicitur
 malum, si nullum sit bonum: sed bonum omnino
 malo carens, integrum bonum est. Cum vero in-
 est malum, vitiatum vel vitiosum bonum est: nec
 malum vnquam potest esse vllum, vbi est nullum
 bonum. Vnde res mira conficitur, vt quia omnis
 natura, inquatum natura est, bonu est: nihil aliud
 dici videtur, cum vitiosa natura esse, mala natura
 esse dicitur: nisi malum esse quod bonum est, nec
 malum esse nisi quod bonum est. Hac contextione
 euidenter insinuat, malum non posse esse, nisi in
 re bona: vbi etiam, licet absurdum videatur, ma-
 nifeste dicitur esse malum, quod bonum est.

Quod ex premissis sequitur, scilicet, quod cum dicitur malus
homo, dicitur malum bonum. E

Ex quo colligitur, nihil aliud significari cum di-
 citur homo malus, nisi bonum malum. Vnde Aug.
Cap. 11. Post in eod. subdit. Quid est malus homo, nisi mala na-
medium. tura? qa homo natura est. Porro si homo aliquod
 bonu est, quia natura est: quid aliud est mal^o ho-
 mo nisi malu bonum? Tamē cum duo ista discer-
 nim^o, inuenim^o nec ideo malum, qa homo est nec
 ideo bonum, quia iniquus est. sed bonu qa homo,
 malum

malum quia iniquus. Omnis itaque natura, etiam si vitiosa sit, in quantum natura est, bona est: in quantum vitiosa est, mala est.

Quod regula dialecticorum de contrariis fallit in his, scilicet, bono & malo. F

Ideoque in his contrariis quae mala & bona vocantur, illa dialecticorum regula deficit, qua dicitur, Nulli rei duo simul inesse contraria. Nullus enim potest autibus simul dulcis est & amarus. Nullum simul corpus ubi album, ibi & nigrum: & hoc in multis ac pene in omnibus reperitur contrariis, ut in una re simul esse non possint. Cum autem bona & mala nullus ambigat esse contraria, non solum simul esse possunt, sed mala omnino sine bonis, & nisi in bonis esse non possunt. Et haec duo contraria ita simul sunt, ut si bonum non esset in quo esset, prorsus nec malum esse potuisset: quia non modo ubi consisteret, sed unde oriretur corruptio non haberet, nisi esset quod corrumpere: quoniam nihil est aliud corruptio, quam boni exterminatio. Ex bonis ergo mala orta sunt: & nisi in bonis non sunt: nec fuit prorsus unde oriretur vlla mali natura, nisi ex angeli & hominis natura bona, unde primitus orta est voluntas mala.

Epilogum facit ad alia transiturus. G

Ex his aperitur, quod primo & secundo supra investigandum diximus, scilicet quae fuerit origo mali, & in qua re sit. Ex bona enim re ortum, & in re bona consistere, praemissis testimoniis comprobatur.

Sententia illi qua dictum est bonum esse malum, opponitur de prophetia quae ait, Vae qui dicunt bonum malum. H

Ad hoc autem quod dictum est, malum esse quod bonum est, quidam sic opponunt. Si bonum malum esse dicimus incidimus in illam sententiam propheticae, ubi legitur. Vae his qui dicunt bonum malum, & malum bonum. Igitur si hanc maledictionem vita

Gg re vo-

*In Enchi.
Ibid. ca. 14.
in princip.*

*Ibid. paulo
inferius.*

*Ibid. in En-
chirid. ca. 15.
in medio.*

*Ibid. cap. 13.
ad medium
in Ench. r.
Esa & 5.6.*

*Aug. in En-
chi. c. 19. ad
principium.*

*Ibidem 13.
inferius.*

re volumus, nullatenus dicere debemus bonum esse malum, & e converso. Hoc autem Aug. in eodem libro determinat dicens, Id quod dictum est in prophetia intelligendum est de ipsis rebus quibus homines mali sunt, non de hominibus. Unde qui adulterium dicit bonum, in eum cadit illa prophetica detestatio: & in eum qui dicit malum hominem bonum vel bonum esse iniquum. Qui non dicit hominem in quantum homo est, malum esse: & bonitatem esse iniquitatem, opus Dei culpatur, quod est hominis vitium hominis laudatur, quod est iniquitas.

QVID SIT PECCATUM.

DISTINCT. XXXV.

*Aug. ca. 27.
li. 12. con-
tra*

*Fausstum
Manich.
to. 6. Idem
August. in
princip. ca.
11. de duab.
animabus
li. Id quod
reperitur,
ca. 15. li. 1.
reiv.*

*To. 1. Ambr.
Cap. 8. in to-
mo. 4.*

POST hæc videndum est, quid sit peccatum. Peccatum est, ut ait Aug. Omne dictum, vel factum, vel concupitum, quod fit contra legem Dei. Idem in li. de duabus animabus. Peccatum est voluntas retinendi vel consequendi quod iustitia verat. In utraque assignatione, de actuali peccato agitur & mortali, non veniali. Ex prima descriptione ostenditur peccatum esse voluntas mala, siue locutio & operatio prava, id est, actus malus tam interior quam exterior: ex altera vero, tantum ostenditur esse actus interior. Voluntas enim, ut in superioribus dictum est, motus animi est: actus ergo interior est. Ambr. quoque in libro de paradiso ait, Quid est peccatum nisi legis divinæ prævaricatio, & celestium inobediencia præceptorum? Ergo in prævaricante peccatum est, sed in mandante culpa non est. Non enim consisteret peccatum, si interdictio non fuisset. Non consistente autem peccato, non solum malitia, sed etiam virtus fortasse non esset: quæ nisi aliqua malitiæ fuissent semina, vel subsistere, vel eminere non posset. Ecce prævaricationem legis, & inobedientiam definit Ambrosius esse peccatum.

Diuer-